PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	20.10.2026, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25230250083
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX (XXX)
Kuriteo toimepanemise aeg:	23.09.2025

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 25230250083, mille esemeks on XXX poolne ettevaatamatusest liiklusnõuete rikkumine, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati XXXile KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

23.09.2025 kella 09:42 paiku juhtis XXX Harjumaal Tallinnas mootorsõidukit Peugeot Boxer, reg.märk XXX, ning liikudes XXX poolt XXX suunas, ei täitnud liiklusmärgi 221 „Anna teed“ nõudeid ja sõitis ette sõidueesõigusega teel tema suhtes paremalt vasakule ehk XXX poolt XXX suunas liikunud mootorrattale Honda CB 500 FA, reg.märk XXX, mida juhtis kaine ja vastava kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust omav XXX (XXX). Kokkupõrke tagajärjel sai XXX rasked tervisekahjustused.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus XXX ettevaatamatusest järgmisi liiklusseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

a) LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
b) LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
c) LS § 17 lg 1, mille kohaselt peab liikleja tee andmisel juhinduma liikluskorraldusvahendite nõuetest ja reguleerija märgiannetest ning majandus- ja kommunikatsiooniministi määruse nr 12 (vastu võetud 22.02.2011) „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“ § 7 p-st 3 – eesõigusmärk 221 „Anna teed“ kohustab juhti andma teed lõikuval teel;
d) LS § 33 lg 2 p 8, mille kohaselt peab juht enne paigalt liikuma hakkamist, manöövri või sõiduki seismajäämise alustamist veenduma, et see on ohutu ega takista või ohusta teisi liiklejaid ning teel töötajaid;
e) LS § 56 lg 1, mille kohaselt ristmikule lähenedes peab juht olema eriti tähelepanellik ja arvestama ristmiku liiklusoludega. Juht peab sõitma sellise kiirusega, et tal on vajaduse korral võimalik sõiduk seisma jätta ja anda teed eesõigust omavale liiklejale.

Seega pani XXX toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenud asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistusmäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

06.11.2025 toimunud kahtlustatavana ülekuulamisel XXX ütlusi ei andnud. Samas, 20.10.2026 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröriga vahetult, väljendas kahtlustatav kahetsust selle üle, et ei olnud piisavalt hoolikas ja tähelepanelik ning selle tagajärjel sai kannatanu liiklusõnnetuses tõsiselt viga. Seega esineb antud asjas kahtlustatava puhtsüdamlik kahetsus, mis on KarS § 57 lg 1 p 3 kohaselt karistust kergendav asjaolu, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Kannatanu XXXle tekitati kuriteoga varalist ja mittevaralist kahju ning tema esitas 10.04.2026 kahtlustatava ja kindlustusseltsi XXX vastu tsiviilhagi. Kannatanu esindaja poolt prokuratuurile 18.09.2026 esitatud avalduses loobus kannatanu tsiviilhagist seoses kahju ning kantud õigusabikulude täieliku hüvitamisega. KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemusest on kannatanu teadlik.

Kahtlustatav on varem kriminaalkorras karistamata, samuti ei olnud varasemalt tema suhtes otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Kahtlustatav küll omab kehtivat väärteokaristust liiklusseaduse rikkumise eest, ent karistusregistri väljavõttest nähtuvalt on karistus täidetud. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute liiklusalaste süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad kohustuste panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Kahtlustatav on nõus hüvitama kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse, mootorratta teisalduskulud ning temale osutatud riigi õigusabi tasu.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25230250083 menetlus.
2. **Kohustada XXXi maksma riigituludesse 700 (seitsesada) eurot hiljemalt 20.04.2027.**
3. **Kohustada XXXi hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr XXX) maksumus 155 eurot, mootorratta Honda CB 500 FA, reg.märk XXX, teisalduskulud 60,07 eurot ning osutatud riigi õigusabi tasu 312,48 eurot, hiljemalt 20.04.2027.**
4. **KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustada XXXi alates kriminaalmenetluse lõpetamisest kuni 20.10.2027 mitte toime panema uusi liiklusalaseid kuritegusid.**
5. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldatud.
6. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
   - 2 DVD-plaati fotode ja videosalvestistega ning 1 CD-plaat audiosalvestisega jätta kriminaalasja materjalide juurde;
   - mootorratas Honda CB 500 FA, reg.märk XXX, mis asub politseiparklas aadressil Rahumäe tee 6/1 Tallinn, väljastada käesoleva määruse jõustumisel omanikule või tema poolt volitatud isikule.
7. KrMS § 206 lõike 2^1 alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmed puuduvad.
8. Kriminaalmenetluse kulud:
   - otsustus isiku kohtuarstliku ekspertiisi kulu, teisalduskulu ja riigi õigusabi tasu osas sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3.
9. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatav XXXile ja tema kaitsja vandeadvokaat Ilja Siparile. Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanu XXXle ja tema lepingulisele esindajale vandeadvokaat Maano Saareväljale.
10. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4, Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
11. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määruses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

_____

(nimi, allkiri, kuupäev)